2026

Platforma Copiilor

Raportul copiilor

Opinia copiilor din Moldova despre accesul și siguranța pe rețelele de socializare

child rights connect
VILLE DE GENEVE
ERIKS DEVELOPMENT PARTNER
ciddc
Platforma Copiilor

Platforma Copiilor

2026

Raportul copiilor

Opinia copiilor din Moldova despre accesul și siguranța pe rețelele de socializare

Despre Platforma Copiilor

Platforma Copiilor este un spațiu sigur, incluziv și prietenos unde copiii învață și vorbesc deschis despre cum se respectă drepturile lor. Platforma a fost lansată în anul 2017 de către Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC). Acest spațiu împuternicește copiii să-și facă vocea auzită și susține cercetările copiilor cu privire la respectarea drepturilor lor.

Raportul „Opinia copiilor din Moldova despre accesul și siguranța pe rețelele de socializare" este realizat de către Platforma Copiilor, în cadrul proiectului „*Prezentul și viitorul: Promovarea drepturilor, împuternicirea și protecția Copiilor Apărători ai Drepturilor Omului*" implementat de către Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului, în parteneriat cu Child Rights Connect și cu suportul financiar al Ville de Genève. Raportul a fost machetat cu suportul cu suportul financiar oferit de ERIKS Development Partner, Eastern Europe Office. ERIKS Development Partner nu neapărat împărtășește opiniile și interpretările exprimate. Responsabilitatea pentru conținut revine în întregime CIDDC.

Echipa

Autori: Membrii/ele Platformei Copiilor: Brumă Paula, Caminschi Dumitrița, Caraman Roman, Cauia-Bagrin Victor, Chiriac Maxim, Coroban Andreea, Covali Nichita, Cucu Ionela, Dragoman Ariadna, Fărîmă Alexandrina, Godoroja Petru, Goncear Daria, Grădinaru Felicia, Grigori Mihaela, Grumeza Ilinca, Guțanu Gabriel, Juratu Lucian, Lazăr Felicia, Lisnic Carolina, Melești uc Nicoleta, Murasvchi Leo, Musea Irina, Rotari Anghel, Russu Paula, Tichim Diana, Tiron Ecaterina, Turchin Ana, Vameș Eva, Zaiț Alina

Coordonarea procesului de cercetare: Gheorghe Galbura, Coordonatorul Platformei Copiilor

Redactare și editare: Arina Zîcu, Directoare executivă în cadrul Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului

Consultanță: Zsuzsanna Rutai, Responsabilă pentru împuternicirea și protecția copiilor în cadrul Child Rights Connect

Contribuții: Iulia Drozdov, Inesa Papucciu Olesea Cotiujanu

Design grafic, machetare și foto: Gheorghe Galbura

Despre Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC)

Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) este o organizație nonguvernamentală care activează în Republica Moldova din 1999. De peste 27 de ani, informăm și instruim ADULȚII să înțeleagă ce nevoi are copilul și ce responsabilități au ei în legătură cu realizarea acestor nevoi în familie, la școală sau în alt mediu. Susținem COPIII să-și facă vocea auzită și să influențeze deciziile autorităților. Oferim suport AUTORITĂȚILOR să consulte opinia copilului și să ia decizii în interesul lui.

Având la bază viziunea: o societate cu mai multă grijă, înțelegere și respect pentru ființa umană și misiunea de a inspira adulții să asculte vocea fiecărui copil și să colaborăm cu copiii, familiile, autoritățile, serviciile publice și societatea civilă, elaborăm și aplicăm soluții bazate pe drepturile copilului.

Cuprins

1. Context.....5

2. Roluri și contribuții în procesul de cercetare.....7

3. Metodologia cercetării.....9

4. Drepturile copilului online.....13
4.1 Dreptul la opinie și participare.....14
4.2 Libertatea de exprimare și accesul la informație.....14
4.3 Protecția împotriva tuturor formelor de violență și abuz.....15
4.4 Dreptul la viață privată și protecția datelor.....15
4.5 Dreptul la educație și bunăstare.....16
4.6 Accesul la rețelele de socializare și exercitarea drepturilor copilului.....16
4.7 Prevederi internaționale privind limitarea drepturilor (criteriile de legalitate, necesitate și proporționalitate).....21

5. Constatări și nevoi prioritare.....23
5.1 Principalele constatări.....24
5.2 Nevoile prioritare ale copiilor.....27

6. Rezultatele cercetării.....31
6.1 Modul în care copiii utilizează rețelele de socializare și utilitatea lor.....32
6.2 Educația, ca soluție alternativă, dorită de copii.....34
6.3 Algoritmi și platforme sigure, ca soluție alternativă, dorită de copii (SAFETY BY DESIGN).....36
6.4 Copiii Apărători ai Drepturilor Omului și rețelele de socializare ca spațiu de exercitare a drepturilor.....37
6.5 Opinia copiilor din Moldova despre interzicerea accesului la rețelele de socializare.....39

7. Concluzii și recomandări.....41
7.1 Concluzii.....42

Anexe.....48

Abrevieri

CADO
Copii Apărători ai Drepturilor Omului

CDC
Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului

CIDDC
Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului

DIY
Do It Yourself (fă singur)

EPU
Evaluarea Periodică Universală

LGBTQ+
Lesbiene, gay, bisexuali, persoane transgender, queer și alte identități

ONG
Organizație neguvernamentală

ONU
Organizația Națiunilor Unite

UPR
Universal Periodic Review (Evaluarea Periodică Universală)

VPN
Virtual Private Network (rețea privată virtuală)

1. CONTEXT

1. CONTEXT

Rețelele de socializare

sunt servicii digitale interactive care le permit utilizatorilor să creeze și să distribuie informații, idei, interese și alte forme de exprimare prin intermediul comunităților și rețelelor online.

Termenul de rețele de socializare, în acest raport, se referă la platformele online pe care conținutul generat de utilizatori este găzduit și făcut public, prin intermediul profilurilor publice sau semipublice, al fluxurilor de știri (feeds), grupurilor/paginilor, chat-urilor și sistemelor de recomandare.

Urmărind tendințele internaționale, cum ar fi interdicția adoptată de Australia pentru deținerea conturilor de către minorii sub 16 ani pe anumite platforme de socializare sau inițiativele legislative similare din Franța și alte state europene, siguranța online a copiilor a început să fie discutată și în Moldova.

Pe 22 ianuarie 2026, Președinta Maia Sandu a atras atenția asupra riscurilor rețelelor de socializare și a solicitat Guvernului adoptarea unor măsuri concrete de protecție. Ca urmare, autoritățile au inițiat discuții publice privind posibilitatea limitării accesului copiilor pe platformele sociale, luând în calcul opțiuni tehnice, cum ar fi verificarea vârstei prin portofelul digital, dar și necesitatea unui dialog cu societatea și specialiștii înainte de luarea unei decizii finale.

În acest context, este esențial să fie ascultată și perspectiva celor direct vizați, adică opinia copiilor.

2. ROLURI ȘI CONTRIBUȚII ÎN PROCESUL DE CERCETARE

2. ROLURI ȘI CONTRIBUȚII ÎN PROCESUL DE CERCETARE

La realizarea acestei cercetări au contribuit 1408 copii din Moldova, Platforma Copiilor, Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) și Child Rights Connect. Fiecare a avut un rol important în acest proces.

1408 copii din Moldova, 916 fete și 374 băieți, 118 copii care au preferat să nu-și declare genul, cu vârste cuprinse între 5 și 17 ani, au participat direct la consultare prin completarea unui chestionar. Ei și-au împărtășit opiniile, experiențele și ideile despre accesul și siguranța pe rețelele de socializare. Răspunsurile lor au stat la baza acestui raport și a recomandărilor.

Platforma Copiilor

Platforma Copiilor a elaborat instrumentele de consultare și a distribuit chestionarul pentru a colecta opiniile copiilor din Moldova. 30 de membri și membre ai/ale Platformei (21 fete și 9 băieți, cu vârste între 13 și 17 ani) au analizat răspunsurile, au discutat principalele constatări și au elaborat acest raport, inclusiv concluziile și recomandările adresate autorităților.

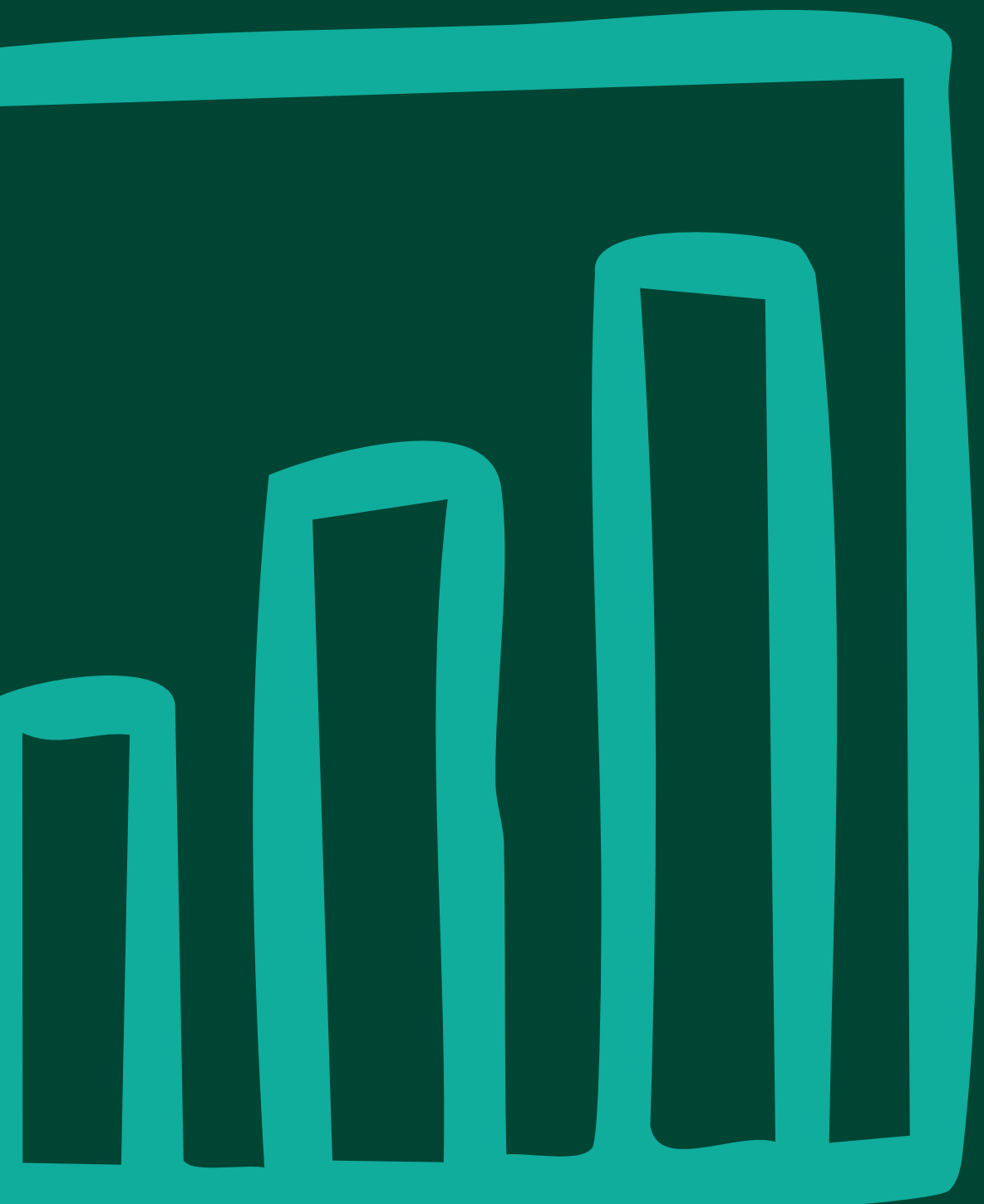
ciddc

CIDDC a coordonat procesul de cercetare și a oferit sprijin Platformei Copiilor la fiecare etapă. A organizat instruiri despre drepturile copilului, a ghidat elaborarea instrumentelor de consultare și a susținut membrii și membrele Platformei în analiza datelor și formularea concluziilor.

child rights connect

Child Rights Connect a colaborat cu CIDDC și a oferit sprijin și experiență internațională. Organizația a instruit membrii și membrele Platformei Copiilor despre procesul de Evaluare Periodică Universală (UPR) al ONU și a susținut transmiterea raportului copiilor către Consiliul ONU pentru Drepturile Omului.

3. METODOLOGIA CERCETĂRII

3. METODOLOGIA CERCETĂRII

Conform articolului 15 din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, copiii au dreptul să își exprime opinia despre orice decizie care îi privește. Autoritățile au obligația să asculte și să ia în considerare opiniile copiilor.

Dreptul copilului la opinie

„Statul garantează copilului dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește. Opinia copilului va fi luată în considerare în mod obligatoriu, ținându-se cont de vârsta lui și gradul lui de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor lui."

Articolul 15 din Legea nr. 370/2023

Pornind de la acest drept, 30 de membri și membre ale Platformei Copiilor, cu sprijinul CIDDC, au inițiat o cercetare pentru a afla ce cred copiii din Moldova despre accesul și siguranța pe rețelele de socializare.

Cercetarea a avut mai multe etape:

1. Pregătirea membrilor și membrelor Platformei Copiilor

Membrii și membrele Platformei Copiilor au participat la instruiri despre drepturile copilului, participarea copiilor în procesul de elaborare a legilor, realizarea instrumentelor de cercetare prietenoase copiilor și legătura dintre mediul online și drepturile copiilor. De asemenea, au învățat despre procesul de Evaluare Periodică Universală (UPR) al ONU.

2. Elaborarea chestionarului

În primăvara anului 2026, membrii și membrele Platformei Copiilor, cu sprijinul CIDDC, au elaborat un chestionar pentru consultarea copiilor (Anexa 1). Întrebările au fost construite din trei perspective ale drepturilor copilului (protection, provision, particiaption):

Protecție	Exercitarea drepturilor	Participare
Ce riscuri întâlnesc copiii pe rețelele de socializare și ce măsuri ar trebui luate pentru siguranța lor?	Cum folosesc copiii rețelele de socializare? Ce informații și sprijin primesc pentru a le utiliza în siguranță și de ce mai au nevoie?	Cum îi ajută rețelele de socializare pe copii să își exprime opiniile? Cât de important este ca autoritățile să asculte copiii înainte de a lua decizii privind accesul lor la aceste platforme?

3. Consultarea copiilor

Consultarea s-a desfășurat printr-un chestionar online, distribuit pe rețelele de socializare ale Platformei Copiilor, în mass-media și cu sprijinul profesorilor de Educație pentru societate. În total, 1408 copii din Moldova au completat chestionarul, în perioada mai - iunie 2026. Prin răspunsurile lor, copiii și-au împărtășit experiențele, opiniile și propunerile despre accesul și siguranța pe rețelele de socializare.

PARTICIPANȚII LA CONSULTARE

1 408

copii din Moldova

Distribuția după gen

Fete	916 / 65,1%
Băieți	374 / 26,6%
Gen nedeclarat	118 / 8,4%

118 copii au preferat să nu-și declare genul

Vârstele participanților

5–17 ani — Interval raportat

Alte caracteristici

70	Membri ai comunității LGBTQ+	5,0%
53	Din comunități etnice minoritare	3,8%
41	Nu mai merg la școală	2,9%
26	Copii cu dizabilități	1,8%
46	Locuiesc în altă țară decât țara lor de origine	3,3%
23	Copii refugiați	1,6%
14	În plasament familial sau alternativ	1,0%

Procente din totalul de 1 408 copii, rotunjite la o zecimală.

Categoriile suplimentare se pot suprapune.

4. Analiza răspunsurilor și elaborarea raportului

După încheierea consultării, membrii și membrele Platformei Copiilor, cu sprijinul CIDDC, au analizat răspunsurile colectate. Au discutat principalele constatări, au identificat problemele și nevoile copiilor și au propus soluții. Pe baza acestor rezultate, Platforma Copiilor a elaborat prezentul raport și un set de recomandări adresate autorităților. Iar în vara 2026, Platforma a elaborat o variantă scurtă a prezentului raport care a fost transmisă Consiliul ONU pentru Drepturile Omului în contextul EPU/ UPR.

Platforme - protejai
Ce ar trebui să facă platformele de socializare pentru a proteja utilizatorii copii?

4. DREPTURILE COPILULUI ÎN MEDIUL ONLINE

4. DREPTURILE COPILULUI ÎN MEDIUL ONLINE

Copiii au aceleași drepturi atât în viața de zi cu zi, cât și în mediul online. Aceste drepturi sunt recunoscute prin Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, ratificată de Republica Moldova în anul 1990 și prin Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului.

Comentariul general nr. 25 (2021) al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului explică modul în care drepturile copiilor trebuie respectate și protejate în mediul digital.

Rețelele de socializare le oferă copiilor posibilitatea de a învăța, de a se informa, de a comunica și de a-și exprima opiniile. În același timp, copiii se pot confrunta cu riscuri care le afectează siguranța și bunăstarea.

De aceea, atunci când vorbim despre accesul copiilor la rețelele de socializare, trebuie să ținem cont de mai multe drepturi și principii:

4.1 Dreptul la opinie și participare

Articolul 12 CDC

1. Statele părți vor garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a exprima liber opinia sa asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului fiind luate în considerare avându-se în vedere vârsta sa și gradul său de maturitate.

2. În acest scop, se va da copilului, în special, posibilitatea de a fi ascultat în orice procedură judiciară sau administrativă care-l privește, fie direct, fie printr-un reprezentant sau o instituție corespunzătoare, în conformitate cu regulile de procedură din legislația națională.

4.2 Libertatea de exprimare și accesul la informație

Articolul 13 CDC

1. Copilul are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, a primi şi a difuza informaţii şi idei de orice natură, fără să țină seama de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică, sau prin oricare alte mijloace, la alegerea copilului.
2. Exercitarea acestui drept poate face subiectul restricţiilor, dar numai al acelor restricţiiexpres prevăzute de lege şi absolut necesare pentru:
a) respectarea drepturilor sau a reputaţiei altora; sau
b) protejarea securităţii naţionale, a ordinii publice, a sănătăţii publice şi a bunelor moravuri.

Articolul 17 CDC

Statele părți vor recunoaște importanța funcției îndeplinite de mijloacele de informare în masă şi vor veghea ca copilul să aibă acces la o informare şi materiale provenind din surse naționale şi

internaționale diverse, cu deosebire cele care vizează să promoveze bunăstarea sa socială, spirituală şi morală, precum şi sănătatea sa fizică şi mentală. În acest scop, statele părți:
a) vor încuraja mijloacele de informare în masă de a difuza informații şi materiale care prezintă o utilitate socială şi culturală pentru copil şi răspund spiritului art. 29;
b) vor încuraja cooperarea internațională în producția, schimbul şi difuzarea de astfel de informații şi materiale provenind din diferite surse culturale, naționale şi internaționale;
c) vor încuraja producerea şi difuzarea de cărți pentru copii;
d) vor încuraja mijloacele de informare în masă de a ține seama în mod deosebit de nevoile lingvistice ale copiilor autohtoni sau care aparțin unui grup minoritar;
e) vor favoriza elaborarea de principii directoare corespunzătoare, destinate protejării copilului împotriva informațiilor şi materialelor care dăunează bunăstării sale, având în vedere prevederile art. 13 şi 18.

4.3 Protecția împotriva tuturor formelor de violență și abuz

Articolul 19 CDC

1. Statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale şi educative corespunzătoare pentru protejarea copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau de abuz fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv violența sexuală, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului sau reprezentanților săi legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.
2. Aceste măsuri de protecție vor cuprinde, după cum se va conveni, proceduri eficiente pentru stabilirea de programe sociale vizând furnizarea de sprijin necesar copilului şi celor cărora le-a fost încredințat, precum şi pentru alte forme de prevenire, ca şi pentru identificarea, raportarea, retrimiterea, anchetarea, tratarea şi urmărirea penală pentru cazurile de rele tratamente — descrise mai sus - aplicate copilului şi vor cuprinde, de asemenea, după cum se va stabili, proceduri de intervenție judiciară.

Articolul 34 CDC

Statele părți se angajează să protejeze copilul contra oricărei forme de exploatare sexuală şi de abuz sexual, în acest scop, statele părți vor lua, în special, toate măsurile corespunzătoare pe plan național, bilateral şi multilateral, pentru a împiedica:
a) incitarea sau constrângerea unui copil de a fi implicat într-o activitate sexuală ilegală;
b) exploatarea copiilor în scopul prostituției sau al altor practici sexuale ilegale;
c) exploatarea copiilor în scopul producției de spectacole sau de materiale cu caracter pornografic.

4.4 Dreptul la viață privată și protecția datelor

Articolul 16 CDC

Nici un copil nu va face obiectul ingerințelor arbitrare sau ilegale în viața sa personală, familia sa, domiciliul sau corespondența sa şi nici al unor atacuri ilegale la onoarea şi reputația sa.
2. Copilul are dreptul la protecția legii contra unor astfel de imixtiuni sau atacuri.

4.5 Dreptul la educație și bunăstare

Educația trebuie să pregătească copilul pentru o viață responsabilă într-o societate liberă, ceea ce include dezvoltarea competențelor digitale și a capacității de navigare în siguranță.

Articolul 28 CDC

Statele părți recunosc dreptul copilului la educație şi, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv şi pe baza egalității de șanse, în special:

...

d) vor pune la dispoziția copiilor şi vor permite accesul acestora la informarea şi orientarea școlară şi profesională;

Articolul 29 CDC

1. Statele părți sunt de acord că educația copilului trebuie să urmărească:
a) dezvoltarea plenară a personalității, a vocațiilor şi a aptitudinilor mentale şi fizice ale copilului;

...

d) pregătirea copilului pentru a-şi asuma responsabilitățile vieții într-o societate liberă, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranță, de egalitate între sexe şi prietenie între toate popoarele şi grupurile etnice, naționale şi religioase şi cu persoanele de origine autohtonă.

4.6 Dreptul la educație și bunăstare

Accesul la rețelele de socializare este legat de exercitarea mai multor drepturi ale copilului. De aceea, atunci când autoritățile discută despre limitarea acestui acces, trebuie să țină cont atât de protecția copiilor, cât și de celelalte drepturi ale lor.

Comentariul general nr. 25 (2021) al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului oferă câteva îndrumări importante:

1. Copiii trebuie să poată beneficia de oportunitățile mediului digital

Mediul digital le oferă copiilor posibilitatea de a avea acces la informații, de a învăța, de a comunica și de a participa la viața societății. Autoritățile trebuie să ia măsuri pentru ca toți copiii să poată beneficia de aceste oportunități în condiții de siguranță.

Paragraful 4 Comentariul general nr. 25

Drepturile fiecărui copil trebuie respectate, protejate și realizate în mediul digital. Inovațiile în domeniul tehnologiilor digitale afectează viața copiilor și drepturile acestora în moduri ample și interdependente, chiar și în cazul în care copiii nu accesează ei înșiși internetul. Accesul semnificativ la tehnologiile digitale poate sprijini copiii să realizeze întreaga gamă a drepturilor lor civile, politice, culturale, economice și sociale. Cu toate acestea, dacă nu este realizată incluziunea digitală, este posibil să se accentueze inegalitățile existente sau să apară altele noi.

Paragraful 9 Comentariul general nr. 25

Dreptul la nediscriminare impune ca statele părți să se asigure că toți copiii au acces egal și efectiv la mediul digital în moduri semnificative pentru ei4 . Statele părți ar trebui să ia toate măsurile necesare pentru a evita excluziunea digitală. Aceasta cuprinde accesul gratuit și sigur pentru copii în locații publice anume dedicate și investiții în politici și programe care să sprijine accesul la tehnologiile digitale și utilizarea în cunoștință de cauză a acestora în cadrul instituțiilor educaționale, al comunităților și al locuințelor.

Paragraful 99 Comentariul general nr. 25

Mediul digital poate permite și îmbunătăți în mare măsură accesul copiilor la o educație incluzivă de înaltă calitate, inclusiv resurse fiabile pentru învățarea formală, non-formală, informală, în perechi și pentru auto-educație. Utilizarea tehnologiilor digitale poate consolida, de asemenea, implicarea între profesor și elev și între cursanți. Copiii au subliniat importanța tehnologiilor digitale în îmbunătățirea accesului acestora la educație și în sprijinirea învățării și participării acestora la activități extracurriculare.

2. Măsurile luate pentru protecția copiilor nu trebuie să limiteze nejustificat alte drepturi

Copiii trebuie protejați de violență, abuz, exploatare și conținut dăunător. În același timp, autoritățile trebuie să se asigure că măsurile de protecție respectă și dreptul copiilor la informare, exprimare, participare și viață privată.

Paragraful 12 Comentariul general nr. 25

Interesul superior al copilului este un concept dinamic care necesită o evaluare adecvată unui context specific5 . Mediul digital nu a fost conceput inițial pentru copii, dar acum joacă un rol semnificativ în viața lor. Statele părți ar trebui să se asigure că, în toate acțiunile privind furnizarea, reglementarea, proiectarea, gestionarea și utilizarea mediului digital, interesul superior al fiecărui copil este un aspect primordial.

Paragraful 13 Comentariul general nr. 25

Statele părți ar trebui să implice organismele naționale și locale care supraveghează respectarea drepturilor copiilor în astfel de acțiuni. Atunci când iau în considerare interesul superior al copilului, aceștia ar trebui să țină seama de toate drepturile copiilor, inclusiv de drepturile lor de a căuta, de a primi și de a transmite informații, de a fi protejați de vătămări și de a li se acorda atenția cuvenită și de a asigura tra

Paragraful 14 Comentariul general nr. 25

Oportunitățile oferite de mediul digital joacă un rol din ce în ce mai important în dezvoltarea copiilor și pot fi vitale pentru viața și supraviețuirea lor, în special în situații de criză. Statele părți ar trebui să ia toate măsurile adecvate pentru a proteja copiii împotriva riscurilor la dreptul lor la viață, supraviețuire și dezvoltare. Riscurile legate de conținut, contact, comportament și contract cuprind, printre altele, conținutul violent și sexual, agresiunea cibernetică și hărțuirea, jocurile de noroc, exploatarea și abuzul, inclusiv exploatarea sexuală și abuzul sexual, precum și

promovarea sau incitarea la sinucidere sau alte activități care pun în pericol viața, inclusiv de către infractori sau grupuri armate desemnate ca teroriste sau de extremă violență. Statele părți ar trebui să identifice și să abordeze noile tipuri de riscuri cu care se confruntă copiii în diverse contexte, inclusiv prin ascultarea opiniilor lor cu privire la natura riscurilor specifice cu care se confruntă.

Paragraful 14 Comentariul general nr. 25

Statele părți ar trebui să se asigure că furnizorii de servicii digitale respectă îndrumările, standardele și codurile 31 relevante și aplică norme legale, necesare și proporționale de moderare a conținutului. Controalele conținutului, sistemele de filtrare școlară și alte tehnologii orientate spre siguranță nu ar trebui utilizate pentru a restricționa accesul copiilor la informații în mediul digital; acestea ar trebui utilizate numai pentru a preveni fluxul de materiale dăunătoare pentru copii. Moderarea conținutului și controalele de conținut ar trebui să fie echilibrate cu dreptul la protecție împotriva încălcărilor altor drepturi ale copiilor, în special a drepturilor acestora la libertatea de exprimare și la intimitate.

3. Statul are obligația de a proteja drepturile copiilor în mediul digital

Statul trebuie să ia măsuri eficiente pentru protecția copiilor și să se asigure că companiile care oferă servicii digitale respectă drepturile și siguranța acestora. De asemenea, copiii trebuie să aibă acces la informații, educație și sprijin pentru a utiliza internetul în siguranță.

Paragraful 35 Comentariul general nr. 25

Atunci când furnizează servicii și produse legate de mediul digital, mediul de afaceri și organizațiile non-profit, afectează drepturile copiilor, în mod direct și indirect. Companiile ar trebui să respecte drepturile copiilor, să prevină și să remedieze abuzul de drepturi în ceea ce privește mediul digital. Statele părți au obligația de a se asigura că astfel de companii îndeplinesc aceste responsabilități.

Paragraful 36 Comentariul general nr. 25

Statele părți ar trebui să ia măsuri, inclusiv prin dezvoltarea, monitorizarea, punerea în aplicare și evaluarea legislației, regulamentelor și politicilor publice, pentru a asigura respectarea de către companii a obligațiilor lor de a preveni utilizarea rețelelor sau a serviciilor online în moduri care cauzează sau contribuie la încălcări sau abuzuri ale drepturilor copiilor, inclusiv a drepturilor lor la viață privată și protecție, și pentru a oferi copiilor, părinților și îngrijitorilor remedii prompte și eficiente. De asemenea, acestea ar trebui să încurajeze companiile să furnizeze informații publice și consiliere accesibilă și rapidă pentru a sprijini activitățile digitale sigure și benefice pentru copii.

Paragraful 37 Comentariul general nr. 25

Statele părți au obligația de a proteja copiii împotriva încălcării drepturilor lor de către companii, inclusiv dreptul de a fi protejați de orice formă de violență în mediul digital. Deși este posibil ca aceste companii să nu fie direct implicate în comiterea de acte dăunătoare, ele pot

provoca sau contribui la încălcarea dreptului copiilor de a fi protejați împotriva violenței, inclusiv prin proiectarea și funcționarea serviciilor digitale. Statele părți ar trebui să pună în aplicare, să monitorizeze și să aplice legi și regulamente care sunt menite să prevină încălcările dreptului la protecție împotriva violenței, precum și cele care vizează investigarea, soluționarea și remedierea încălcărilor care apar în legătură cu mediul digital.

Paragraful 38 Comentariul general nr. 25

Statele părți ar trebui să solicite mediului de afaceri să garanteze că drepturile copilului sunt tratate cu toată diligența, în special să efectueze evaluări ale impactului asupra drepturilor copilului și să le comunice publicului, acordându-se o atenție deosebită impactului diferențiat și, uneori, grav al mediului digital asupra copiilor21. Acestea ar trebui să ia măsurile corespunzătoare pentru a preveni, monitoriza, investiga și pedepsi încălcările drepturilor copilului de către companii.

Paragraful 39 Comentariul general nr. 25

În plus față de elaborarea legislației și a politicilor publice, statele părți ar trebui să solicite tuturor companiile care afectează drepturile copiilor în ceea ce privește mediul digital să pună în aplicare cadre de reglementare, coduri industriale și condiții de servicii care respectă cele mai înalte standarde de etică, intimitate și siguranță în ceea ce privește proiectarea, dezvoltarea, funcționarea, distribuția și comercializarea produselor și serviciilor lor. Aceasta include companiile care vizează copii, ori au copiii ca utilizatori finali, sau care afectează în orice mod copiii. Statele ar trebui să impună acestor companii să mențină standarde ridicate de transparență și responsabilitate și să le încurajeze să ia măsuri pentru a inova în interesul superior al copilului. Ele ar trebui, de asemenea, să solicite furnizarea de explicații cu privire la condițiile lor de servicii care să fie adecvate vârstei copiilor sau care să se adreseze părinților și îngrijitorilor pentru copiii foarte mici.

Paragraful 103 Comentariul general nr. 25

Statele părți ar trebui să elaboreze politici, standarde și îndrumări – care să fie bazate pe studii științifice - pentru școli și alte organisme relevante responsabile cu procurarea și utilizarea tehnologiilor și materialelor educaționale pentru a spori furnizarea de beneficii educaționale valoroase. Standardele pentru tehnologiile educaționale digitale ar trebui să garanteze că utilizarea acestor tehnologii este etică și adecvată în scopuri educaționale și nu expune copiii la violență, discriminare, utilizare abuzivă a datelor lor cu caracter personal, exploatare comercială sau alte încălcări ale drepturilor lor, cum ar fi utilizarea tehnologiilor digitale pentru a documenta activitatea unui copil și a o împărtăși cu părinții sau îngrijitorii fără cunoștința sau consimțământul copilului.

Paragraful 104 Comentariul general nr. 25

Statele părți ar trebui să se asigure că educația digitală este predată în școli, ca parte a programelor de învățământ de bază, începând cu nivelul preșcolar și continuând pe parcursul celorlalți ani școlari, și că astfel de tehnici de predare sunt evaluate pe baza rezultatelor lor. Programa de învățământ ar trebui să includă cunoștințele și competențele necesare pentru a gestiona în siguranță o gamă largă de instrumente și resurse digitale, inclusiv cele legate de conținut, creație, colaborare, participare, socializare și implicare civică. Curricula trebuie să includă, de asemenea, înțelegerea critică, îndrumări privind modul de a găsi surse de informații

de încredere și de identificare a dezinformării și a altor forme de conținut părtinitor sau fals, inclusiv cu privire la aspectele legate de sănătatea sexuală și reproductivă, drepturile omului, inclusiv drepturile copilului în mediul digital, precum și formele disponibile de sprijin și de remediere. Acestea ar trebui să promoveze sensibilizarea copiilor cu privire la posibilele consecințe negative ale expunerii la riscuri legate de conținut, contact, comportament și contract, inclusiv agresiunea cibernetică, traficul, exploatarea sexuală și abuzul sexual, și alte forme de violență, precum și strategiile privind modalitățile de comportament pentru a reduce vătămările și strategiile de protejare a datelor lor cu caracter personal și a altor date, și de consolidare a abilităților sociale și emoționale și de adaptare a copiilor.

Paragraful 105 Comentariul general nr. 25

Este din ce în ce mai important ca copiii să înțeleagă mediul digital, inclusiv infrastructura acestuia, practicile de afaceri, strategiile convingătoare și utilizarea prelucrării automatizate și a datelor cu caracter personal și a supravegherii, precum și posibilele efecte negative ale digitalizării asupra societăților. Profesorii, în special cei care desfășoară activități de educație digitală și de educație sexuală și privind sănătatea reproducerii, ar trebui să fie instruiți cu privire la garanțiile legate de mediul digital.

4. Copiii trebuie consultați înainte de luarea deciziilor

Atunci când autoritățile pregătesc legi sau măsuri privind mediul digital, trebuie să asculte copiii și să țină cont de opiniile lor. Acest lucru este important mai ales atunci când deciziile le pot limita accesul la rețelele de socializare.
Copiii trebuie să aibă posibilitatea de a explica ce oportunități le oferă rețelele de socializare, ce riscuri întâlnesc și ce soluții consideră potrivite.

Paragraful 16 Comentariul general nr. 25

Copiii au declarat că mediul digital le-a oferit oportunități esențiale pentru ca vocile lor să fie auzite în chestiunile care îi privesc . Utilizarea tehnologiilor digitale poate contribui la a realizarea dreptului copiilor de a participa la viața local, națională și internațională . Statele părți ar trebui să promoveze conștientizarea și accesul copiilor la mijloacele digitale pentru a-și exprima opiniile și de a le oferi instruire și sprijin pentru a participa în mod egal cu adulții, în mod anonim, acolo unde este necesar, astfel încât aceștia să își susțină în mod eficient drepturile lor, în mod individual și în grup.

Paragraful 17 Comentariul general nr. 25

Atunci când elaborează acte legislative, politici publice, programe, servicii și instruire privind drepturile copiilor în ceea ce privește mediul digital, statele părți ar trebui să implice toți copiii, să le asculte nevoile și să acorde greutatea cuvenită opiniilor lor. Acestea ar trebui să se asigure că furnizorii de servicii digitale interacționează activ cu copiii, aplicând garanții adecvate și acordându-le atenția cuvenită atunci când dezvoltă produse și servicii.

Paragraful 18 Comentariul general nr. 25

Statele părți sunt încurajate să utilizeze mediul digital pentru a se consulta cu copiii cu privire la măsurile relevantă la nivel legislativ, administrative și de altă natură și pentru a se asigura că

opiniile lor sunt luate în considerare în mod serios și că participarea copiilor nu duce la o monitorizare nepotrivită sau la colectarea nejustificată a datelor încălcând dreptul lor la intimitate, libertatea de gândire și libertatea de opinie. Statele ar trebui să se asigure că procesele consultative includ copiii care nu au acces la tehnologie sau nu au abilitățile necesare pentru a o utiliza.

4.7 Prevederi internaționale privind limitarea drepturilor (criteriile de legalitate, necesitate și proporționalitate)

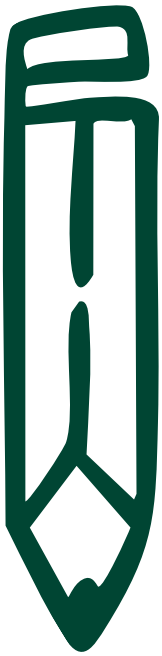
Drepturile copiilor trebuie respectate și în mediul online. Totuși, anumite drepturi, precum libertatea de exprimare, pot fi limitate în condiții stabilite de dreptul internațional.

Articolul 13 alineatul (2) din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului prevede că libertatea de exprimare poate fi restrânsă doar prin lege și atunci când este necesar pentru respectarea drepturilor sau reputației altor persoane ori pentru protejarea securității naționale, a ordinii publice, a sănătății sau a moralei publice.

Paragraful 59 din Comentariul general nr. 25 (2021) al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, dar și Comentariul general nr. 34 (2011) al Comitetului ONU pentru Drepturile Omului, în special în paragrafele 22-25 și 33-35, precizează că restricțiile asupra libertății de exprimare a copiilor în mediul digital trebuie să respecte trei criterii:

Paragraful 16
Comentariul general nr. 25

Orice restricții privind dreptul copiilor la libertatea de exprimare în mediul digital, cum ar fi filtrele, inclusiv măsurile de siguranță, ar trebui să fie legale, necesare și proporționale. Justificarea acestor restricții ar trebui să fie transparentă și comunicată copiilor într-un limbaj adecvat vârstei. Statele părți ar trebui să ofere copiilor oportunități de informare și formare cu privire la modul de exercitare efectivă a acestui drept, în special modul de creare și distribuire a conținutului digital în condiții de siguranță, respectând în același timp drepturile și demnitatea altora și fără a încălca legislația, cum ar fi incitarea la ură și violență.

Legalitatea
Măsura trebuie să fie prevăzută clar și accesibil prin lege.

Necesitatea
Statul trebuie să demonstreze că restricția este necesară pentru atingerea unui scop legitim (siguranța sau sănătatea publică).

Proporționalitatea
Restricția trebuie să fie adecvată scopului urmărit și să reprezinte cea mai puțin restrictivă măsură dintre cele capabile să atingă acel scop. În cazul unei posibile interdicții generale privind accesul copiilor la rețelele de socializare, autoritățile trebuie să analizeze dacă aceasta este proporțională, prin evaluarea alternativelor disponibile, precum reglementarea platformelor, integrarea siguranței încă din etapa de proiectare (Safety by Design) și educația digitală.

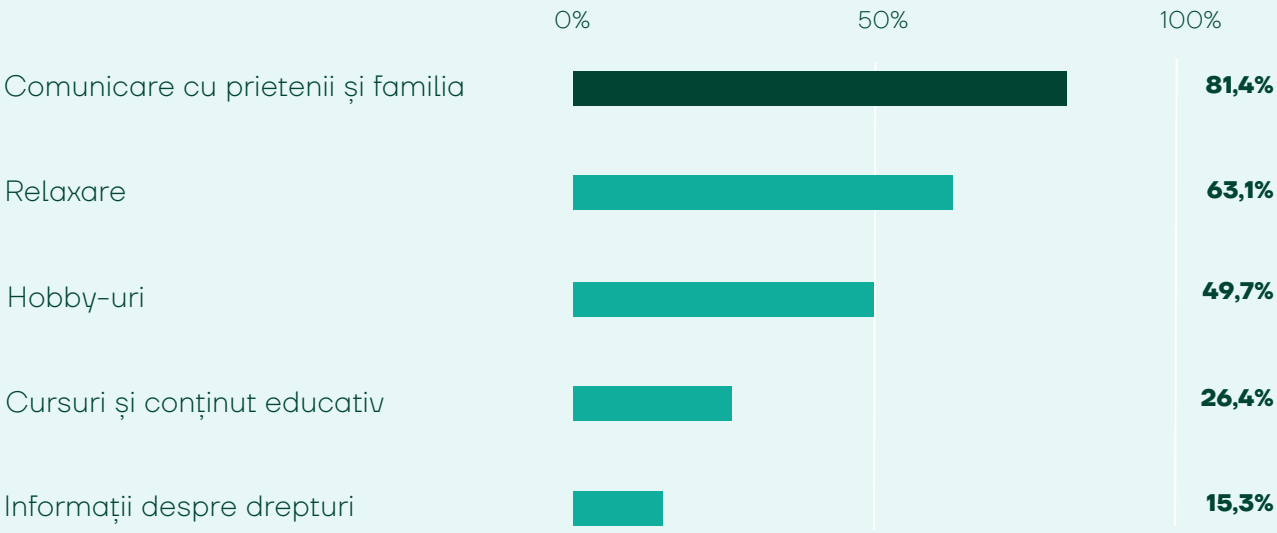
5. CONSTATĂRI ȘI NEVOI PRIORITARE

5. CONSTATĂRI ȘI NEVOI PRIORITARE

Cercetarea realizată de Platforma Copiilor, cu participarea a 1408 de copii din Moldova, evidențiază opiniile și experiențele acestora privind accesul la rețelele de socializare și siguranța în mediul online. În cadrul cercetării, copiii au vorbit despre experiențele lor în utilizarea rețelelor de socializare și ce cred despre posibila limitare a accesului la aceste platforme.

5.1 Principalele constatări

1. Copiii folosesc rețelele de socializare pentru comunicare, relaxare, învățare și informare.

81,4% dintre copiii consultați folosesc rețelele de socializare pentru a comunica cu prietenii și familia, 63,1% le folosesc pentru relaxare. Aproape jumătate (49,7%) le folosesc pentru hobby-uri, iar 26,4% pentru cursuri și conținut educativ. Pentru 15,3% copii, aceste platforme reprezintă și o sursă importantă de informații despre drepturile lor.

2. Copiii identifică nevoi de îmbunătățire a educației privind siguranța online în școală

Deși majoritatea copiilor spun că la școală se discută despre siguranța online, aproximativ 15% au evaluat utilitatea informațiilor primite cu cel mult 5 puncte din 10. Unii copii au menționat că

informațiile primite sunt prea teoretice și nu îi ajută suficient să recunoască și să gestioneze situațiile de risc.

2 din 10

copii spun că la școală se discută rar sau niciodată despre siguranța online.

1 din 6

consideră nesatisfăcătoare informația despre siguranța online, primită la școală, menționând că orele se rezumă la lecții teoretice sau recomandări generale, fără ghidaj practic.

8 din 10

copiii respondenți cer instruire practică privind combaterea cyberbullying-ului, hărțuirii și ademenirii (grooming) dar și despre utilizarea în siguranță a rețelelor sociale (gestionarea postărilor și a datelor personale).

7 din 10

copii doresc să învețe despre gestionarea utilizării excesive a rețelelor de socializare (somn, sănătate mintală, stimă de sine) și despre modalitățile de raportare și gestionare a problemelor din online.

3. Copiii semnalează probleme legate de conținutul dăunător și de reacția platformelor la raportări.

Siguranța online și posibilitatea de a primi ajutor sunt preocupări importante pentru copiii consultați. Unii copii au atras atenția asupra conținutului nepotrivit sau traumatizant care poate apărea pe rețelele de socializare. Alții au semnalat că platformele reacționează prea lent atunci când este raportat un conținut inadecvat.

Doar 1 din 50

se simte că îi este cel mai ușor să se adreseze autorităților publice sau serviciilor sociale (poliție, primărie, Telefonul Copilului 116 111) atunci când îi sunt încălcate drepturile.

8 din 10 copiii

solicită implementarea unor sisteme de raportare prietenoase și eliminarea conținutului dăunător de către platforme.

4. Rețelele de socializare reprezintă un spațiu important pentru exprimarea opiniilor copiilor.

Cea mai mare pondere a respondenților (44%) a ales mediul online drept locul în care îi este cel mai ușor să își exprime opinia despre respectarea drepturilor omului. Copiii folosesc aceste platforme și pentru a afla despre drepturile lor, pentru a accesa oportunități de voluntariat și pentru promovarea propriilor inițiative.

44%

Pentru aproape jumătate dintre copii, rețelele de socializare reprezintă cel mai facil și sigur mediu pentru a-și exprima opiniile privind drepturile omului, mai mult decât în mediul familial (17%), cercul de prieteni (22%) și școală (4,1%).

1 din 6
copii respondenți
se informează online despre drepturi.

1 din 5
copii respondenți participă sau își promovează propriile inițiative de voluntariat pe rețelele sociale.

5. Majoritatea copiilor consultați nu susțin interzicerea sau limitarea accesului la rețelele de socializare.

6. Copiii vor să fie consultați atunci când autoritățile iau decizii privind mediul digital.

9 din 10 copii

consideră inoportună restricționarea sau interzicerea accesului la rețelele de socializare. Unii copii au împărtășit îngrijorarea că o asemenea măsură i-ar determina să folosească alte metode de acces, precum conturile false sau VPN-urile, ori să migreze spre platforme mai puțin sigure. În plus, interdicțiile i-ar putea descuraja să le vorbească adulților despre problemele întâmpinate online.

solicită ca opinia lor să fie consultată și luată în considerare în mod obligatoriu de către autorități înainte de adoptarea orice decizii privind mediul digital.

5.2 Nevoile prioritare ale copiilor

Pe baza rezultatelor cercetării și a opiniilor exprimate de copiii consultați, au fost identificate cinci nevoi prioritare privind accesul și siguranța pe rețelele de socializare. Răspunsurile copiilor arată că aceștia își doresc să se bucure de oportunitățile oferite de mediul digital, dar și să se simtă în siguranță atunci când îl folosesc. Nevoile lor se referă atât la protecția împotriva riscurilor în mediul digital, cât și la posibilitatea de a învăța să folosească rețelele de socializare cu încredere și de a fi ascultați atunci când se iau decizii care îi privesc.
Aceste nevoi trebuie înțelese ținând cont de faptul că experiențele copiilor sunt diferite. Vârsta influențează felul în care aceștia folosesc rețelele de socializare și sprijinul de care au nevoie, iar unii copii se pot confrunta cu obstacole suplimentare în accesarea informațiilor sau a serviciilor de protecție.

1. Rețelele de socializare reprezintă un spațiu important pentru exprimarea opiniilor copiilor.

Copiii au nevoie să poată utiliza rețelele de socializare și să beneficieze de oportunitățile pe care acestea le oferă. Pentru mulți dintre ei, mediul digital face parte din relațiile cu prietenii și din viața de zi cu zi. Tot aici descoperă informații care îi interesează și găsesc posibilități de învățare pe care nu le au întotdeauna în alte contexte.

Din răspunsurile lor, accesul la rețelele de socializare nu ar trebui privit doar prin prisma riscurilor. Copiii înțeleg importanța protecției, dar își doresc ca măsurile adoptate să țină cont și de ceea ce ar putea pierde în urma unor interdicții generale. Ei au nevoie de soluții care să le permită să folosească mediul digital în condiții de siguranță, cu un grad de autonomie potrivit vârstei lor.

„Consider că rețelele de socializare au un impact pozitiv asupra adolescenților atunci când sunt folosite responsabil. Ele mă ajută să comunic cu prietenii și familia, să învăț lucruri noi, să devin mai creativ."
Băiat, 14 ani

„Nu socot drept interzicerea rețelelor de socializare, deoarece vreau să discut cu prietenii mei și în afara lecțiilor și a școlii."
Băiat, 13 ani, membru al comunității LGBTQ+

2. Dezvoltarea competențelor digitale și utilizarea responsabilă a rețelelor de socializare

Copiii au nevoie să învețe cum să folosească rețelele de socializare într-un mod care să le fie util. Educația digitală ar trebui să îi ajute să înțeleagă informațiile la care sunt expuși și să își formeze propriile opinii. În același timp, este important să descopere cum pot folosi aceste platforme pentru a învăța și pentru a-și dezvolta interesele, nu doar pentru divertisment.
Această educație trebuie să pornească de la situațiile pe care copiii le întâlnesc în realitate. Ei au nevoie să știe cum să recunoască un comportament abuziv, ce pot face atunci când cineva

le solicită informații personale și cum să reacționeze dacă o interacțiune online îi face să se simtă în pericol. Copiii subliniază că interdicțiile nu pot înlocui informarea și că adulții au un rol important în a-i ajuta să înțeleagă mediul digital. Chiar dacă accesul la rețelele de socializare ar fi restricționat până la o anumită vârstă, cum ne asigurăm că, odată ajunși la această vârstă, copiii vor fi pregătiți să le utilizeze în siguranță, dacă nu au avut ocazia să își dezvolte treptat competențele digitale.

„Nu trebuie de limitat accesul la rețelele de socializare, dar în schimb părinții să învețe copiii cum să se comporte în mediul online."
Băiat, 15 ani

„Da, ar fi normal să existe limite, dar totodată să se arate copiilor realitatea, căci așa, când vor crește mai mari, le va părea rău că nu au fost informați."
Băiat, 16 ani

3. Acces la un mediu online sigur și prietenos

Copiii au nevoie ca rețelele de socializare să fie concepute ținând cont de siguranța lor încă de la început. Nu este suficient ca platformele să intervină doar după ce un copil a fost expus unui conținut dăunător sau a trecut printr-o experiență de abuz. Felul în care funcționează aceste platforme poate contribui la prevenirea unor astfel de situații, inclusiv prin protejarea implicită a vieții private și prin evitarea recomandării unor materiale nepotrivite vârstei.

Atunci când apare totuși o problemă, copiii au nevoie să o poată raporta ușor și să vadă că sesizarea lor este luată în serios. Ei atrag atenția și asupra faptului că protecția trebuie să fie adaptată la toate vârstele. Un copil mai mic poate avea nevoie de limite mai stricte, în timp ce un adolescent ar trebui să poată beneficia treptat de mai multă autonomie. În acest fel, siguranța poate fi susținută fără ca accesul la rețelele de socializare să fie restricționat mai mult decât este necesar.

„Platformele de socializare trebuie să creeze un sistem mai bun de raportare a conținutului dăunător, să reacționeze mai rapid la raportări, să folosească algoritmi care le recomandă copiilor conținut potrivit vârstei lor."
Băiat, 17 ani

„Nu trebuie de interzis rețelele de socializare, doar trebuie de interzis ceea ce nu-i pentru vârsta copiilor."
Băiat, 16 ani

4. Sprijin adaptat nevoilor copilului

Copiii au nevoie să poată vorbi deschis despre experiențele lor online, fără teama de a fi judecați sau pedepsiți prin interzicerea accesului. Ei au nevoie să știe că pot cere ajutor și că problemele semnalate vor fi luate în serios. Frica că vor fi certați sau că li se va interzice accesul la rețelele de socializare îi poate descuraja să vorbească despre ceea ce li s-a întâmplat.

Copiii afectați de experiențe online dificile trebuie să poată beneficia de servicii de consiliere accesibile și confidențiale, oferite de persoane pregătite să lucreze cu copiii.

„Ar trebui să existe servicii gratuite de consiliere și suport pentru copiii care sunt afectați de mediul online (terapie gratuită și mai mult sprijin pentru liniile de asistență telefonică).”
Copil, 17 ani, membru al comunității LGBTQ+

„Copiii trebuie supravegheați și învățați să folosească internetul în siguranță.”
Băiat, 14 ani

5. Respectarea dreptului la exprimare și participare în mediul digital

Copiii au nevoie să își poată exprima opiniile și să participe la discuțiile care îi afectează, inclusiv prin intermediul rețelelor de socializare. Mediul digital le oferă posibilitatea de a-și face vocea auzită și de a intra în legătură cu persoane care împărtășesc aceleași preocupări. Pentru unii copii, aceste spații pot fi deosebit de importante atunci când nu găsesc suficiente oportunități de exprimare și participare în mediul în care trăiesc.

Copiii își doresc, de asemenea, să fie consultați atunci când se discută reguli care le pot schimba accesul la rețelele de socializare. Ei sunt cei care folosesc aceste platforme și pot explica ce dificultăți întâmpină, dar și ce măsuri consideră utile. Este important ca și copiii cu dizabilități sau cei aflați în situații de vulnerabilitate să aibă posibilitatea reală de a participa la aceste discuții.

„Vorbiți despre libera comunicare a copiilor în domeniul dat, dar doriți să limitați accesul la rețele, e ca și cum ați face un castel de nisip pur și simplu ca să-l dărâmați.” ***Băiat, 17 ani***

6. REZULTATELE CERCETĂRII

6. REZULTATELE CERCETĂRII

6.1 Modul în care copiii utilizează rețele de socializare și utilitatea lor

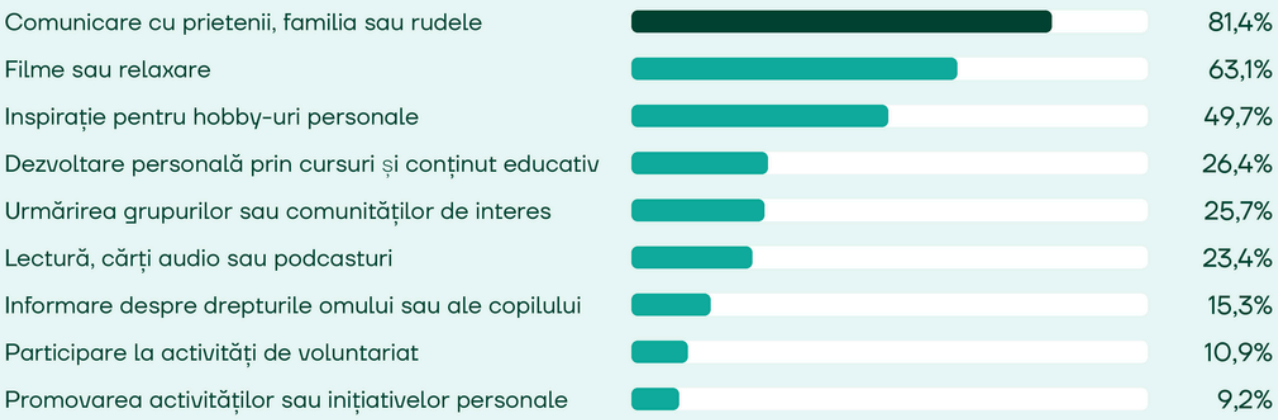
Răspunsurile copiilor confirmă faptul că rețelele de socializare reprezintă cel mai des un mediu de relaxare și comunicare cu prietenii, colegii și familia. Cu toate acestea, un procent semnificativ de copii utilizează platformele inclusiv pentru activități de autodezvoltare și implicare civică.

Câțiva copii au menționat că rețelele de socializare sunt sursa de unde află cel mai des despre inițiativele locale, despre aplicările la programe de voluntariat, participarea la un eveniment dedicat copiilor și tinerilor sau despre alte oportunități.

"Ne ajută să ne dezvoltăm, mi-am găsit prieteni, interese, hobby-uri, am aflat multe lucruri interesante."
Fată,15 ani

Alți copii au menționat că urmărind paginile de social media ale ONG-urilor și altor organizații care lucrează cu și pentru copii, au aflat care sunt drepturile lor, ce este feminismul, cum arată formele discriminării și ale violenței, care sunt semnele unui abuz sau care sunt organizațiile și instituțiile, alții de încredere la care pot apela.

Activități pe rețele de socializare

Copiii au putut alege mai multe răspunsuri.

1 din 6 copii afirmă că utilizează rețelele de socializare în mod direct pentru a afla informații despre drepturile lor.

Cu înaintarea în vârstă, utilizarea platformelor de socializare evoluează de la activități predominant recreative spre utilizarea tot mai complexă și orientată spre dezvoltare personală și civică:

- Conform constatărilor, copiii cu vârste cuprinse **între 12 și 14** ani sunt cei mai interesați să utilizeze aceste platforme pentru a găsi conținut educațional și materiale de lectură.
- Copiii care au **peste 12 ani** folosesc mai mult rețelele pentru a afla informații despre drepturile lor și pentru a se dezvolta personal, comparativ cu cei sub 12 ani.

„Rețelele de socializare îi ajută pe copii să comunice mai ușor cu prietenii și colegii. Prin acestea, copiii pot afla informații utile și educative foarte repede. Unele platforme dezvoltă creativitatea prin videoclipuri, desene, fotografie sau proiecte DIY (do it yourself). Copiii pot învăța lucruri noi, precum limbi străine, rețete, experimente sau idei pentru școală."
Fată, 15 ani

„Consider că accesul copiilor la rețele de socializare nu este ceva negativ, ba din contra poți învăța mai multe lucruri. De exemplu, eu învăț și practic limbile străine prin intermediul mediului online, mă dezvolt și încep să înțeleg mai bine ce îmi place să fac. În mediul online poți găsi multe informații utile."
Fată, 14 ani

Mediul digital este un canal de sprijin pentru copiii din grupurile vulnerabile prin oferirea de oportunități suplimentare de învățare pe care mediile tradiționale nu le asigură întotdeauna.

8 din 10 copii
consideră că rețelele de socializare îi ajută pe copii să învețe și să afle lucruri noi despre drepturile lor și drepturile omului.

Pentru copiii care se confruntă cu bariere sociale sau discriminare (cum ar fi copiii LGBTQ+ sau copiii cu dizabilități), spațiul digital este de multe ori principala sursă accesibilă de informare despre drepturile lor. Conform rezultatelor, **copiii LGBTQ+** au cea mai mare pondere, peste **1 din 3 copii** folosind rețelele de socializare pentru a se informa despre drepturile omului și drepturile copilului. Un membru al Platformei Copiilor a menționat că orientarea sexuală și identitatea de gen fiind subiecte tabu și pentru că nu sunt discutate în alte medii, rețelele de socializare sunt un spațiu unde copiii LGBTQ+ își iau informațiile despre drepturile lor.

Rezultatele chestionarului susțin ideea că rețelele de socializare contribuie la realizarea **Art. 29 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului**, care spune că „Statele părți sunt de acord că educația copilului trebuie să urmărească dezvoltarea plenară a personalității, a vocațiilor şi a aptitudinilor mentale şi fizice ale copilului."

Faptul că **85% dintre copiii** respondenți au menționat că rețelele de socializare îi ajută să învețe despre drepturile lor reprezintă un argument pentru autorități că strategia statului nu trebuie să fie una de interzicere și prohibiție, ci mai degrabă una de educare digitală și de asigurare a unui spațiu online sigur prin reglementarea aplicațiilor încă de la faza de proiectare.

6.2

Educația, ca soluție alternativă, dorită de copii

În contextul discuțiilor privind posibila introducere a unei limite de vârstă pentru accesul la rețelele de socializare, este important de subliniat că o interdicție, în sine, nu îi învață pe copii cum să utilizeze aceste platforme în siguranță și cum să recunoască și să gestioneze riscurile din mediul online. De fapt, copiii au menționat că interzicerea platformelor va duce la „rebeliune și crearea de conturi false". Acest lucru este periculos deoarece îi împinge pe platforme mai puțin reglementate și i-ar descuraja să fie transparenți și sinceri cu adulții despre situațiile dificile din mediul online.

„Eu cred ca o interzicere totala ar face ca copii sa fie mai atrași de ceva interzis și o sa caute alte căi pentru accesarea platformelor de socializare."
Fată, 15 ani

„Consider că interzicerea nu este soluția, tinerii vor vedea asta ca o posibilitate de revoltă și de creare a conturilor false. Consider ca informarea corectă și îmbunătățirea aplicațiilor sunt mai folositoare și eficiente ."
Fată, 14 ani

„Deși părinții mi-au interzis accesul liber la rețelele de socializare o bună parte din copilărie, la 9 ani tot am ajuns să văd conținut indecent, fără să înțeleg în ce mă implic. Acest lucru s-a întâmplat de mai multe ori, inclusiv în jocurile online. "
Fată, 16 ani

Școala este mediul principal în care copiii ar trebui să dobândească competențe de gândire critică, gestionare a riscurilor și autoprotecție, atât online cât și offline. În conformitate cu **Articolele 28 și 29 din Convenția ONU** cu privire la Drepturile Copilului, precum și **Articolul 18** din **Legea Nr. 370/2023** privind drepturile copilului, statul este obligat să garanteze că educația pregătește copilul pentru o viață responsabilă și îi oferă informațiile necesare pentru dezvoltarea competențelor de autoprotecție împotriva conținutului și comportamentelor dăunătoare.

Cum este abordat subiectul în școli?

Am cercetat trei aspecte distincte: siguranța online, riscurile în mediul online și oportunitățile în

mediul digital.

Conform opiniei copiilor, deși siguranța online este discutată la școală, informațiile sunt prezentate mai mult teoretic, fără suficiente exemple și exerciții practice. Astfel, copiii nu învață întotdeauna cum să aplice aceste cunoștințe în situațiile concrete cu care se confruntă în mediul online, or acestea nu corespund nevoilor lor reale.

80,9%
dintre copii afirmă că au avut discuții despre siguranță online în școli, ei menționează că modul în care este predată această siguranță este adesea abstract și formal.

4 din 10 elevi
spun că riscurile pe rețelele de socializare sunt discutate doar ocazional.

2 din 10 copii
afirmă că această temă nu a fost abordată niciodată în școală.

Copiii cu dizabilități și cei aflați în îngrijire alternativă afirmă că subiectul riscurilor online este discutat mai rar decât în cazul altor copii.

Dacă discuțiile despre riscuri nu ajung la toți copiii, abordarea oportunităților digitale este și mai puțin discutată în mediul școlar. 1 din 3 copii afirmă că oportunitățile oferite de rețelele de socializare sunt discutate rareori sau deloc la școală. Cercetarea arată că elevii cu dizabilități raportează cel mai scăzut nivel de discuții despre oportunitățile online, ceea ce le limitează accesul la instrumente de incluziune și autonomie digitală.

De asemenea, respondenții au fost rugați să evalueze pe o scară de la 1 (deloc utilă) la 10 (extrem de utilă) informația primită la școală despre siguranța pe rețelele de socializare.

1 din 6 copiii
care spun că subiectul siguranței, riscurilor și oportunităților a fost discutat în școală, consideră că informațiile furnizate au loc de îmbunătățire, oferind note de sub 6. În răspunsurile calitative, copiii explică faptul că orele de „educație digitală” se rezumă adesea la teorie predată la orele de informatică sau ca parte a discursurilor din partea cadrelor didactice („nu stați pe telefon”), fără să li se ofere ghidaj practic pentru gestionarea și recunoașterea hărțuirii, a abuzurilor sau a protecției datelor.

Cum este abordat subiectul în școli?

Copiii nu își doresc să fie excluși din lumea digitală. În schimb, ei cer modalități pentru a naviga în siguranță. În loc de o interdicție care blochează accesul, copiii cer educație de calitate pentru prevenirea violenței și protecția sănătății mintale.

"Educația digitală este foarte importantă"
Fată, 16 ani

Temele pe care copiii își doresc să fie abordate la școală sunt:

8 din 10 copii sunt interesați de subiectul bullying online, hărțuire, ademenire (grooming) și discurs de ură;

7 din 10 copii doresc să discute despre riscurile utilizării excesive (somn, stimă de sine, sănătate) și vor să afle cum să utilizeze rețelele de socializare în siguranță;

7 din 10 copii vor să știe cum să gestioneze conținutul dăunător de pe rețelele de socializare, cum și unde pot raporta o problemă și cine le poate oferi ajutor;

„Consider că rețelele de socializare pot fi utile pentru comunicare și informare, dar este important ca copiii să le folosească responsabil și în siguranță."
Fată,13 ani

Copiii LGBTQ+ și copiii refugiați au arătat cel mai mult interes pentru tema gestionării discursurile de ură, din moment ce această problemă îi afectează cel mai mult, conform spuselor Platformei Copiilor.

6.3

Algoritmi și platforme sigure, ca soluție alternativă, dorită de copii (SAFETY BY DESIGN)

Perspectiva drepturilor copilului: Normele internaționale stipulează că guvernul nu poate pur și simplu să limiteze drepturile copiilor pentru că este îngrijorat de riscuri. Orice limitare a drepturilor copiilor trebuie să respecte criteriile de **legalitate, necesitate și proporționalitate.**

Aceasta înseamnă că orice limitare a drepturilor copiilor trebuie să respecte criteriile de legalitate, necesitate și proporționalitate. Autoritățile trebuie să examineze inclusiv dacă există măsuri mai puțin restrictive care pot atinge același scop de protecție.

Rezultatele consultării arată că majoritatea copiilor nu sunt de acord cu interdicția și propun măsuri alternative, precum educația digitală și responsabilizarea platformelor.

„Conținutul trebuie filtrat și trebuie să fie informativ și educativ." **Fată, 15 ani**

Politicile bazate pe interdicții de vârstă reprezintă o simplificare periculoasă:

- Deplasează responsabilitatea: În loc să reglementeze platformele digitale, interdicția mută întreaga presiune pe umerii copiilor și părinților.
- Creează un sentiment fals de securitate: Blocarea accesului formal nu elimină algoritmii de dependență, profilarea copiilor pentru reclame și conținutul dăunător pentru cei care reușesc să ocolească „filtrele de siguranță".

"Păi nu mai bine de făcut ca aplicațiile gen Tik Tok, Instagram să aibă un filtru mai bun la content cu conținut traumatic (18+, tăieturi)?"
Fată, 16 ani

8 din 10 copii

chestionați au menționat că își doresc **un sistem de raportare rapid și prietenos pentru copii.** Respondenții solicită îmbunătățirea mecanismelor de protecție oferite de platformele de socializare.

„Ca copiii să fie în siguranță pe rețelele de socializare ar trebui ca reacția unui raport să fie mai rapidă și ca contul respectiv să fie blocat sau șters"
Fată, 12 ani, LGBTQ+

6.4

Copiii Apărători ai Drepturilor Omului și rețelele de socializare ca spațiu de exercitare a drepturilor

Exercitarea dreptului la opinie și la libera exprimare este un element important al abordării bazate pe drepturile copilului. În societatea de astăzi, mediul online este un spațiul public important în care copiii își exprimă opiniile privind modul în care le sunt respectate drepturile.

La întrebarea *„În care dintre următoarele medii le este cel mai ușor copiilor să își exprime părerea despre modul în care sunt respectate drepturile omului?"*, răspunsul **Online (pe rețelele de socializare)**, a fost bifat de 44% dintre copii, fiind cea mai selectată opțiune. Respectiv, mediul online este cel mai accesibil și facil mediu pentru exprimarea opiniilor privind modul de respectare a drepturilor omului.

Faptul că numărul copiilor care aleg mediul online depășește mediul familial (17%), cercul de prieteni (22%) și mediul școlar (4.1%), demonstrează că rețelele de socializare oferă un nivel de autonomie și încredere percepută pe care alte medii le oferă mai puțin.

Un aspect critic este faptul că structurile de stat ce au rolul de a oferi suport copiilor în situațiile de încălcare a drepturilor, au fost selectate în proporție mică.

Doar 1 din 50

se simte că îi este cel mai ușor să se adreseze autorităților publice sau serviciilor sociale (poliție, primărie, Telefonul Copilului 116 111) atunci când îi sunt încălcate drepturile.

CADO

Declarația ONU privind Apărătorii Drepturilor Omului, Comentariul General Nr. 25 (2021) al Comitetului ONU și Legea 370 din 30-11-2023 (Art. 15) recunosc în mod explicit rolul copiilor ca apărători ai drepturilor omului (CADO).

Rețelele sociale sunt un spațiu important prin care copiii își exercită dreptul de exprimare a opiniei, dreptul de asociere și inițiază acțiuni de interes public.

1 din 6 copii
respondenți folosesc rețelele sociale pentru a se informa despre drepturile omului și drepturile copilului.

1 din 5 copii
participă la acțiuni de voluntariat despre care află pe rețelele de socializare și utilizează aceste platforme pentru a-și promova propriile inițiative civice.

Pentru unii copii aflați în situații de vulnerabilitate, rețelele de socializare pot fi un spațiu important pentru informarea despre drepturi, exprimarea opiniilor și participarea la inițiative:

- **1 din 3 copii LGBTQ** spun că folosesc rețelele pentru informare privind drepturile omului, iar peste 1 din 5 le folosesc pentru a promova inițiative de apărare a drepturilor.
- **31% dintre copiii cu dizabilități** folosesc platformele sociale pentru a afla despre drepturi și un sfert din ei participă la acțiuni de voluntariat și inițiative online.
- **1 din 5 copii din comunități etnice minoritare** afirmă că rețelele de socializare sunt un spațiu ce contribuie la apărarea drepturilor lor. Același procentaj se aplică și copiilor refugiați și celor cu părinți aflați peste hotare.

Spațiile digitale sunt vitale pentru activismul copiilor. Restricționarea sau blocarea accesului la rețelele de socializare elimină canalele prin care copiii apărători ai drepturilor omului își exercită dreptul la participare și pun pe agenda publică subiecte importante pentru ei.

6.5

Opinia copiilor din Moldova despre interzicerea accesului la rețelele de socializare

Dreptul la participare al copiilor presupune ca atunci când o inițiativă legislativă sau politică publică influențează copiii, să fie luată în considerare opinia copilului. Legislația națională (Art. 15 alin. 1 din Legea 370/2023 privind drepturile copilului) stipulează că opinia copilului trebuie luată în considerare în mod obligatoriu în toate deciziile care îl privesc.

Copiii au fost întrebați dacă *„Consideră că opinia copiilor ar trebui luată în considerare dacă s-ar elabora o lege ce ar limita accesul la rețelele de socializare?”*.

9 din 10 copii

susțin că opinia lor ar trebui luată în calcul, dacă s-ar lua o decizie cu referire la accesul lor pe rețelele de socializare.

"Ar trebui respectată opinia tinerilor privind acest aspect , iar autoritățile să nu se bazeze numai pe opinia lor"
Fată, 17 ani

Ce cred copiii din Moldova?

Copiii consideră că interdicția nu minimizează riscurile pe care dorește să le reducă. După cum menționează ei, copiii pot găsi pur și simplu o altă cale de acces, adesea în locuri și mai periculoase și mai puțin reglementate.

9 din 10 copii nu sunt de acord cu limitarea accesului la rețelele de socializare.

Unii copii și-au exprimat îngrijorarea că o eventuală interdicție i-ar putea determina să caute modalități alternative de acces sau să își ascundă activitatea online față de adulți.

Un copil a menționat că migrarea pe platformele unde majoritatea utilizatorilor sunt copii reprezintă o **țintă pentru pedofili**, iar astfel de măsuri ar putea impune un risc suplimentar, deoarece fac din copii o țintă mai vulnerabilă. Acest lucru subliniază mai mult necesitatea de a discuta despre riscuri încă din primele etape ale copilăriei, deoarece constatările noastre indică faptul că acest subiect este discutat mai puțin cu copiii de vârste mai mici.

„Nu este mai eficient să creezi platforme doar pentru copii. Nu există nici o garanție că nu se vor înregistra adulți ... și nu există nici o garanție că copii nu vor fi hărțuiți...”
Fată, 17 ani

7. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

7. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

7.1 Concluzii

Rezultatele cercetării arată că rețelele de socializare ocupă un loc important în viața copiilor. Acestea le oferă posibilitatea de a păstra legătura cu prietenii și familia, de a descoperi informații și oportunități de învățare, dar și de a-și exprima opiniile. Pentru unii copii, mediul online reprezintă un spațiu important de participare și implicare în apărarea drepturilor lor. De aceea, discuțiile despre siguranța online trebuie să țină cont de mai multe aspecte care se referă atât la riscurile existente, cât și să se ia în calcul beneficiile pe care copiii le-ar putea pierde dacă accesul lor ar fi restricționat.

În același timp, răspunsurile copiilor arată că accesul la rețelele de socializare nu înseamnă automat și acces la un mediu sigur. Conținutul dăunător, hărțuirea și alte forme de abuz online rămân preocupări importante. Copiii semnalează probleme legate de raportarea unor situații similare și de reacția platformelor. În acest context, siguranța copiilor nu poate depinde doar de capacitatea fiecăruia de a recunoaște și evita riscurile. Este necesar ca platformele să își asume responsabilitatea pentru modul în care sunt concepute și funcționează serviciile lor, inclusiv pentru conținutul recomandat copiilor și pentru protecția datelor personale.

Raportul copiilor evidențiază importanța educației digitale. Deși siguranța online este abordată în școli, informațiile oferite nu răspund întotdeauna situațiilor concrete cu care se confruntă copiii. Aceștia au nevoie să învețe, de la vârste mai mici, cum să identifice riscurile, cum să reacționeze atunci când sunt hărțuiți sau expuși unui conținut dăunător și unde pot solicita ajutor. La fel de important este ca părinții, profesorii și ceilalți adulți să fie pregătiți să îi asculte și să îi sprijine, fără ca solicitarea ajutorului să ducă automat la interzicerea accesului la internet sau alte consecințe nedorite.

În ceea ce privește posibila interzicere sau limitare a accesului la rețelele de socializare, majoritatea copiilor consultați nu susțin o asemenea măsură. Ei consideră că interdicțiile generale nu ar elimina neapărat riscurile și ar putea determina copiii să își ascundă activitatea online sau să caute alte modalități de acces. Totuși, opiniile exprimate nu sunt identice. Unii copii susțin introducerea unor limite mai stricte pentru vârstele mici și „relaxarea” treptată a acestora, pe măsură ce copiii cresc. Această diversitate de perspective se referă la faptul că măsurile de protecție trebuie să țină cont de vârsta și capacitățile în dezvoltare ale copiilor, fără a trata toți copiii ca pe un grup omogen de utilizatori.

Un alt mesaj important al cercetării este că măsurile de protecție trebuie să fie accesibile tuturor copiilor. Experiențele și nevoile lor diferă, iar unii se pot confrunta cu riscuri suplimentare de discriminare, hărțuire sau excludere. De aceea, informațiile despre siguranța online, mecanismele de raportare și serviciile de sprijin trebuie să poată fi utilizate inclusiv de copiii aflați în situații de vulnerabilitate.

Participarea copiilor la luarea deciziilor privind mediul digital este la fel de importantă. Copiii nu sunt doar beneficiari ai măsurilor de protecție, copiii au opinii și propuneri relevante pentru elaborarea acestora în baza propriilor experiențe și nevoi. Ei trebuie să aibă posibilitatea de a participa în mod real la discuțiile despre regulile care le influențează accesul la rețelele de socializare și exercitarea drepturilor în mediul online.

Copiii au nevoie de protecție împotriva riscurilor, dar și de educație, sprijin, oportunități de dezvoltare și respectarea drepturilor lor. Politicile privind mediul digital trebuie să urmărească aceste obiective împreună și să fie elaborate cu participarea copiilor.

7.2

Recomandările copiilor

Pornind de la rezultatele cercetării și de la nevoile copiilor consultați, Platforma Copiilor a formulat următoarele recomandări pentru autoritățile responsabile. Acestea urmăresc îmbunătățirea siguranței copiilor pe rețelele de socializare, cu respectarea drepturilor și a opiniilor lor.

RECOMANDĂRI ADRESATE GUVERNULUI ȘI PARLAMENTULUI

Renunțarea la politicile bazate pe interdicții și adoptarea abordării bazate pe drepturi

Renunțarea la intenția de a introduce restricții sau interdicții de acces la rețelele de socializare în funcție de vârstă în favoarea promovării educației digitale a copiilor și a reglementării stricte a platformelor, astfel încât siguranța copiilor să fie integrată încă din etapa de proiectare a acestora (Safety by Design).

Crearea unui mecanism formal și permanent de consultare a copiilor

Instituționalizarea unui mecanism permanent de consultare a opiniei copilului care să garanteze participarea semnificativă a copiilor (inclusiv adaptat copiilor din grupuri vulnerabile: copii cu dizabilități, copii LGBTQ+, copii refugiați, din comunități etnice sau din îngrijire alternativă etc.) la elaborarea și revizuirea tuturor legilor și politicilor care îi afectează, în conformitate cu Art. 12 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului și Art. 15 din Legea Nr. 370/2023.

Stabilirea unor obligații legale privind eliminarea conținutului dăunător de pe rețelele de socializare

Adoptarea unor reglementări legislative care să prevadă obligația platformelor de socializare de a elimina conținutul dăunător în termen de maximum 24 de ore de la raportare.

Asigurarea unor mecanisme de raportare accesibile și prietenoase copilului

Adoptarea unor reglementări care să oblige platformele de socializare să dezvolte mecanisme de raportare simple, accesibile și adaptate limbajului și capacității de înțelegere a copiilor.

Crearea unui sistem național de protecție a copiilor în mediul online

Dezvoltarea unui sistem național de protecție a copiilor în mediul online, care să asigure intervenția rapidă în cazurile de abuz și accesul la servicii gratuite de sprijin psihologic și juridic, adaptate nevoilor copiilor, inclusiv a copiilor expuși unui risc sporit de discriminare sau violență online, precum copiii cu dizabilități, copiii LGBTQ+, copiii refugiați, cei din centre de plasament sau cu părinți plecați peste hotare. Adulții care lucrează în cadrul serviciilor de protecție, au nevoie de instruire obligatorie, pentru a putea acorda ajutor copiilor din aceste grupuri vulnerabile.

RECOMANDĂRI PENTRU MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘI ȘCOLI

Integrarea educației digitale în curriculumul școlar

Actualizarea curriculumului pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, astfel încât să fie organizate cel puțin două activități obligatorii pe an dedicate utilizării responsabile a mediului online, diverselor oportunități de dezvoltare personală, hobby-uri și cunoașterii drepturilor copilului, inclusiv în mediul digital.

Abordarea practică a riscurilor din mediul online în cadrul orelor școlare

Introducerea în cadrul orelor de Dezvoltare personală sau Educație pentru societate

(noua disciplină Eu și societatea), a unor activități practice, adaptate vârstei copiilor, care să abordeze:

- recunoașterea și gestionarea ademenirii online (grooming);
- Identificarea profilurilor și identităților false folosite pentru înșelarea copiilor (catfishing);
- Prevenirea și combaterea hărțuirii online (cyberbullying-ului) și a abuzului sexual online;
- Modalități concrete de reacție la conținutul dăunător și de protecție a sănătății mintale.

Formarea cadrelor didactice în domeniul siguranței copiilor în mediul online

Asigurarea formării și sprijinului necesar cadrelor didactice pentru a aborda subiectele legate de siguranța online într-un mod practic și adaptat vârstei copiilor. Totodată, formarea cadrelor didactice de a recunoaște situațiile de risc, a interveni pentru a asigura protecția copilului și a raporta cazurile de abuz sau violență online către serviciile și autoritățile competente.

Informarea copiilor despre serviciile de sprijin și mecanismele de raportare naționale

Informarea periodică a elevilor de către școli despre serviciile de sprijin și mecanismele de raportare a situațiilor de risc sau abuz în mediul online, inclusiv Telefonul Copilului 116 111, Serviciul 112, SigurOnline, 12Plus și Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului, cu explicații clare despre când și cum pot fi accesate.

Sprijinirea părinților și îngrijitorilor în protejarea copiilor în mediul online

Dezvoltarea unor programe de informare și instruire pentru părinți și îngrijitori, care să îi ajute să discute deschis cu copiii despre experiențele lor online, să recunoască situațiile de risc și să ofere sprijinul necesar.

RECOMANDĂRI PENTRU MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Îmbunătățirea mecanismelor de raportare și intervenție în cazurile de abuz online asupra copiilor

Adaptarea mecanismelor existente de raportare a abuzurilor online astfel încât copiii să poată sesiza ușor și în siguranță cazurile de amenințare, hărțuire, violență sau exploatare în mediul online. Asigurarea examinării prompte a sesizărilor și a intervențiilor care să protejeze copilul, să respecte confidențialitatea și să prevină revictimizarea acestuia.

Consolidarea capacităților polițiștilor pentru intervenția în cazurile de abuz online asupra copiilor

Asigurarea instruirii continue a polițiștilor pentru recunoașterea și gestionarea cazurilor de abuz online asupra copiilor, cu respectarea drepturilor acestora și în colaborare cu serviciile de protecție a copilului și de asistență psihologică.

RECOMANDĂRI PENTRU MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Asigurarea accesului copiilor la consiliere psihologică în urma experiențelor negative din mediul online

Îmbunătățirea accesului copiilor la servicii gratuite și confidențiale de consiliere psihologică, inclusiv prin centrele de sănătate prietenoase tinerilor, pentru copiii care se confruntă cu hărțuire, abuz sau alte experiențe în mediul online care le afectează sănătatea mintală și bunăstarea emoțională.

Informarea copiilor despre serviciile de sprijin psihologic disponibile

Consolidarea colaborării dintre Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării pentru informarea elevilor despre serviciile gratuite de consiliere psihologică disponibile și despre modalitățile prin care pot solicita ajutor în condiții de siguranță, inclusiv în urma experiențelor dificile trăite pe rețelele de socializare.

RECOMANDĂRI PENTRU CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Consolidarea protecției datelor personale ale copiilor pe rețelele de socializare

Monitorizarea respectării legislației privind protecția datelor personale ale copiilor de către platformele de socializare, cu o atenție deosebită asupra colectării și utilizării datelor pentru profilarea copiilor și personalizarea conținutului. Promovarea unor măsuri care să asigure protejarea implicită a vieții private a copiilor și informarea acestora, într-un limbaj accesibil, despre modul în care le sunt utilizate datele.

ANEXE

Anexa 1

Chestionarul de consultare a opiniei copilului cu privire la accesul pe rețelele de socializare

DESCRIERE CHESTIONAR

📱Accesul copiilor la rețele de socializare. Da sau nu?
În contextul în care se discută tot mai des despre limitarea accesului copiilor la rețelele de socializare în Moldova.

Noi, membrii Platformei Copiilor vrem să facem auzită și vocea copiilor în aceste discuții.

Platforma Copiilor te invită să participi la un sondaj despre accesul copiilor la rețele sociale, pentru că opinia ta contează!

Suntem un grup de copii care consultă opinia altor copii despre subiecte care ne afectează. Opiniile colectate sunt prezentate autorităților care au puterea de a schimba legea și situația drepturilor copilului în Moldova.

Chestionarul este anonim iar opiniile tale sunt într-un loc sigur!
Chestionarul poate fi completat de către orice persoană din Republica Moldova care nu va împlini 18 ani până pe 7 iunie, 2026.

Rezultatele chestionarului vor fi publicate pe www.platformacopiilor.md sau poți urmări @platforma_copiilor pe Instagram, pentru noutăți.

E bine să știi!
Prin rețele de socializare ne referim la platforme precum TikTok, Instagram, Facebook, YouTube sau WhatsApp, unde utilizatorii pot posta conținut și pot privi conținut postat de alții.

Prin copil înțelegem orice persoană care nu a împlinit 18 ani.

ÎNTREBĂRI

Protecție

1. Ai auzit despre o posibilă interzicere a rețelelor sociale pentru copii, în Moldova?
□ da
□ nu

2. Ești de acord cu interzicerea rețelelor sociale pentru copii?
□ da
□ nu
□ nu îmi pasă

3. Dacă ai răspuns da, până la ce vârstă ar trebui rețelele sociale să fie interzise?
□ 8
□ 9
□ 10
□ 11
□ 12
□ 13

□ 14
□ 15
□ 16
□ 17
□ 18

4. Ce ar trebui să facă guvernul pentru a susține și proteja mai bine copiii, atunci când folosesc rețelele de socializare?
□ Să ofere informații / promovare / și să desfășoare campanii adresate societății și adulților
□ Să se asigure că la școală se discută mai mult despre rețelele de socializare
□ Să facă instruiri și să ofere instrumente pentru părinți și tutorii legali
□ Să ofere servicii gratuite de consiliere/suport pentru copiii care sunt afectați de mediul online (terapie gratuită și mai mult sprijin pentru liniile de asistență telefonică)
□ Să se asigure că copiii pot participa la stabilirea regulilor privind siguranța lor online
□ Să tragă la răspundere companiile de social media pentru a elimina mai rapid conținutul dăunător
□ Să creeze o modalitate de a raporta hărțuirea online sau abuzul online, adaptată copiilor
□ Să pedepsească mai aspru persoanele care hărțuiesc, exploatează sau abuzează copiii online

5. Ce ar trebui să facă platformele de socializare pentru a proteja utilizatorii copii?
□ să creeze aplicații dedicate special copiilor
□ să creeze un sistem mai bun de verificare a vârstei în care nu poți pune o vârstă falsă
□ un sistem de raportare mai bun al conținutului dăunător
□ o reacție mai rapidă la raportări
□ eliminarea conținutului dăunător dacă acesta vizează un copil
□ algoritm care sugerează copiilor conținut adaptat vârstei lor
□ la baza designului platformelor să stea siguranța și confidențialitatea
□ rețelele să limiteze datele personale pe care le colectează

Exercitare

1. Cum îți petreci, de obicei, timpul pe rețelele de socializare? (poți selecta mai multe variante de răspuns)
- Comunic cu prietenii, familia sau rudele
- Mă inspir pentru hobby-urile mele
- Particip la activități de voluntariat
- Mă uit la filme sau mă relaxez
- Citesc cărți / ascult cărți audio / podcasturi
- Mă dezvolt personal (cursuri, conținut educativ)
- Urmăresc grupuri sau comunități de interes
- Promovez activități sau inițiative personale
- Aflu despre drepturile omului/drepturile copilului

2.1 Cât de des este discutată tema siguranței pe rețelele sociale în școala ta?
2.2 Cât de des este discutată tema riscurilor pe rețelele sociale în școala ta?
2.3 Cât de des este discutată tema oportunităților pe rețelele sociale în școala ta?
□ Foarte des □ Des □ Uneori □ Niciodată

3. Cât de utilă consideri că a fost informația primită la școală despre siguranța pe rețelele sociale?
Te rugăm să evaluezi pe o scară de la 1 la 10 (1 = deloc utilă, 10 = foarte utilă):

1 □ 2 □ 3 □ 4 □ 5 □ 6 □ 7 □ 8 □ 9 □ 10 □

4. Ce teme consideri că ar trebui predate la școală?
□ Care sunt riscurile utilizării excesive a rețelelor de socializare (precum lipsa somnului sau impactul negativ asupra imaginii de sine și a stimei de sine)
□ Cum să folosim rețelele de socializare în siguranță (postări, date personale etc.)
□ Cum să comunicăm pe rețelele de socializare
□ Cum să consumăm conținut pe rețelele de socializare și cum să gestionăm conținutul dăunător pentru copii
□ Cum să evităm și cum să reacționăm la cyberbullying (hărțuire cibernetică), hărțuire, ademenirea minorilor online (grooming) și discursul instigator la ură pe rețelele de socializare
□ Cum pot copiii să raporteze problemele pe rețelele de socializare și cum pot obține ajutor sau sprijin
□ Alte teme: _____

Participare

1. Consideri că opinia copiilor ar trebui luată în considerare dacă s-ar elabora o lege ce ar limita accesul la rețelele de socializare?
□ Da
□ Nu

2. Unde crezi că este cel mai ușor pentru copii să își exprime opinia despre modul în care le sunt respectate sau încălcate drepturile omului?
□ Online (pe rețelele de socializare)
□ Cu prietenii
□ În familie
□ Profesioniști școlari (profesori, psihologi școlari, directori, etc)
□ Organizații non-guvernamentale (ONG-uri)
□ Autorități (poliție, primărie, Avocatul Poporului)
□ Servicii sociale (Telefonul Copilului sau altele)
□ Altele: _____

3. Crezi că rețelele de socializare îi ajută pe copii să învețe despre drepturile lor?
□ Da
□ Nu

Despre respondent

1. Câți ani ai?_____

2. Alege genul tău:
- Fată
- Băiat
- Altele

- Prefer să nu spun

Te identifici cu una dintre propozițiile de mai jos? Asta ne ajută să înțelegem dacă întâmpini dificultăți suplimentare ca copil apărător al drepturilor omului. Răspunde doar dacă te simți confortabil să răspunzi.

- Sunt un copil/tânăr cu dizabilitate.
- Nu locuiesc cu familia biologică, locuiesc într-un centru de plasament sau de îngrijire alternativă.
- Fac parte dintr-o comunitate minoritară, și împărtășim aceeași limbă, cultură și religie.
- La moment nu locuiesc în țara în care m-am născut.
- A trebuit să îmi părăsesc țara de origine (cu sau fără familia mea) deoarece nu mă simțeam în siguranță acolo.
- Sunt membru/membră a comunității LGBTQ+.
- Nu mai învăț la școală.

☀️ **Mai este ceva ce vrei să ne spui despre accesul copiilor la rețelele de socializare?**

_____

Platforma Copiilor

@platforma_copiilor
www.platformacopiilor.md

@ciddcmoldova
www.drepturilecopilului.md

